

BEELDREGIEDOCUMENT
BESTEMMINGSPLAN MAXIMABRUG EN OMGEVING

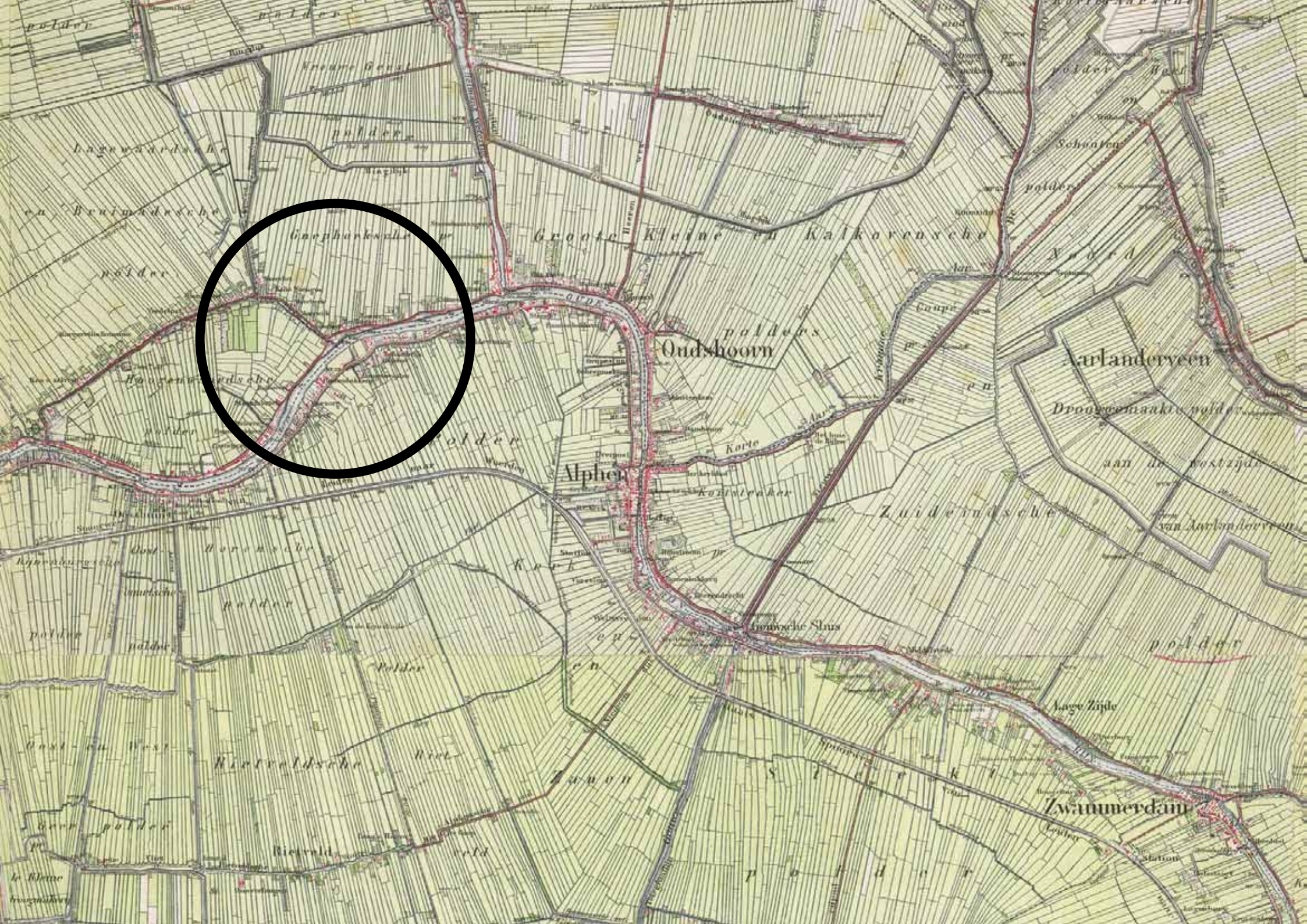
BEEELDREGIEDOCUMENT BESTEMMINGSPLAN MAXIMABRUG EN OMGEVING

definitief | november 2012

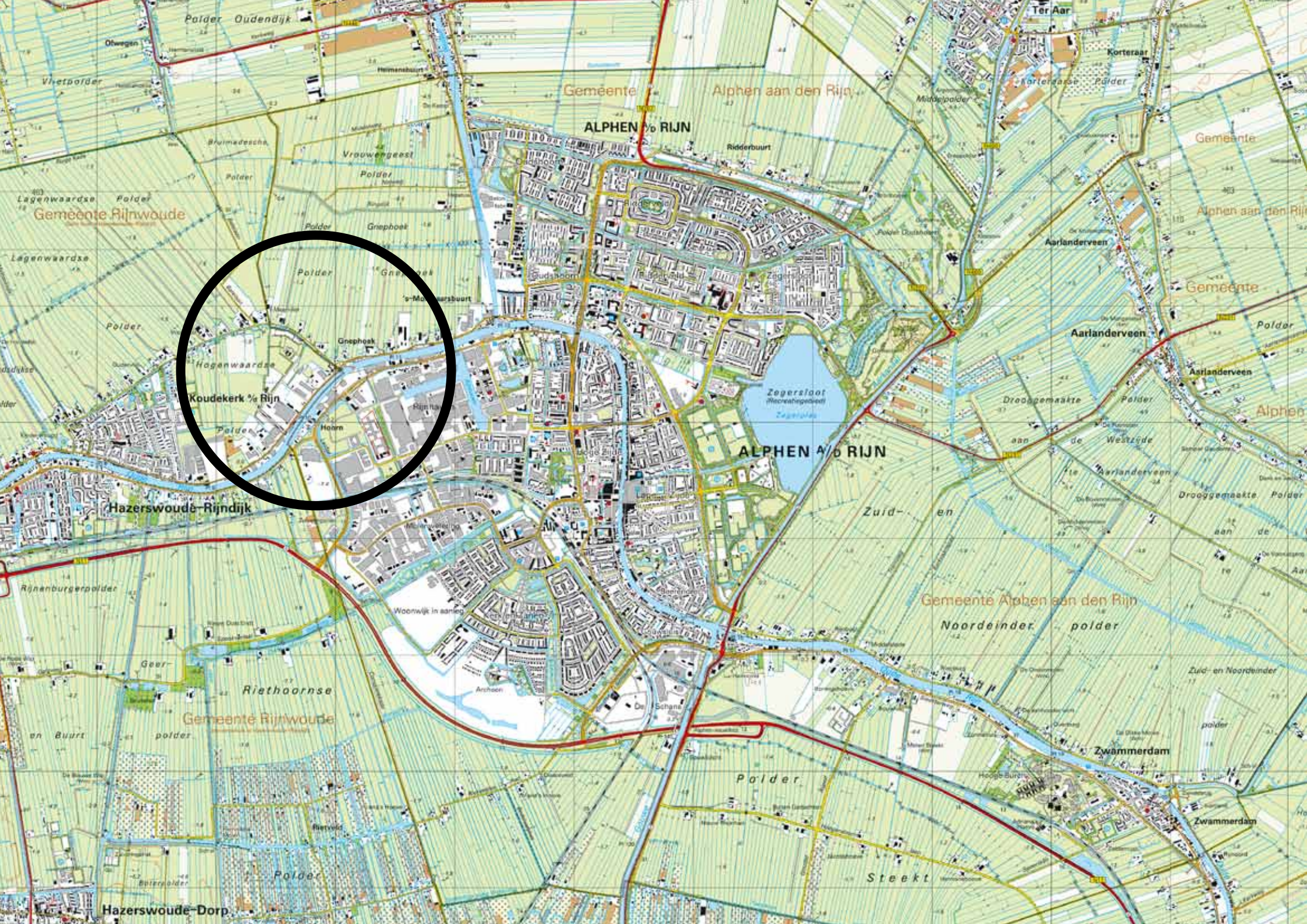
Gemeente
Alphen aan den Rijn

1	Inleiding	7
2	Ruimtelijke context	11
3	Ambitieniveau ruimtelijke kwaliteit	17
4	Ambitie's voor de brug en omgeving	19

• *Topografische kaart*
ca. 1910

De gemeenten Alphen aan den Rijn en Rijnwoude bereiden samen de bouw van een nieuwe oeververbinding voor over de Oude Rijn. Beide gemeenten zullen in 2014 samen met Boskoop fuseren tot een nieuwe gemeente. De Oude Rijn is een eeuwenoude vaarweg die een verbindende schakel vormt tussen de beide gemeenten.

Brug

Het bouwen van een nieuwe brug over de Oude Rijn is een belangrijke stap voor de gemeenten Alphen aan den Rijn en Rijnwoude. Voor Rijnwoude is het de tweede Rijnbrug en voor Alphen de vijfde.

Ruimtelijke kwaliteit

Bij het beoordelen van plannen voor de Maximabrug gaat het naast vele technische en verkeerskundige eisen ook om ruimtelijke kwaliteit.

In de concept-structuurvisie Alphen aan den Rijn 2031 is één van de sleutelprojecten het benutten van bruggen als herkenbare entree.

Daarnaast is ook de inpassing van het tracé, inclusief de brug, in de omgeving belangrijk. Met name de landschappelijke inpassing ten noorden van de Oude Rijn vraagt bijzondere aandacht. De gemeentelijke Structuurvisie Buitengebied biedt hiertoe kaders, welke in deze rapportage verder zijn opgenomen en uitgeverkt. Daarnaast heeft de provincie Zuid-Holland onlangs het gebiedsprofiel Hollandse Plassen opgesteld. De Maximabrug valt binnen dit gebiedsprofiel. Het gebiedsprofiel staat tussen de Kwaliteitskaart van de Provinciale Structuurvisie en de beeldkwaliteitsplannen van lokale overheden in.

Met het formuleren van kwaliteitscriteria wordt de eerste stap gezet naar het maken van mooie, functionele en duurzame plannen.

Het gebiedsprofiel Hollandse Plassen heeft o.a. als input gediend voor dit beeldregiedocument.

Vier kwaliteitscriteria

De nieuwe Maximabrug is in de eerste plaats een goed functionerende en onderhoudsarme Rijnbrug tussen Rijnwoude en Alphen aan den Rijn voor snel- en langzaam verkeer die berekend is op de toekomst.

In dit beeldregiedocument is een viertal kwalitatieve criteria opgesteld voor de nieuwe Maximabrug en voor de inpassing van het tracé in de omgeving.

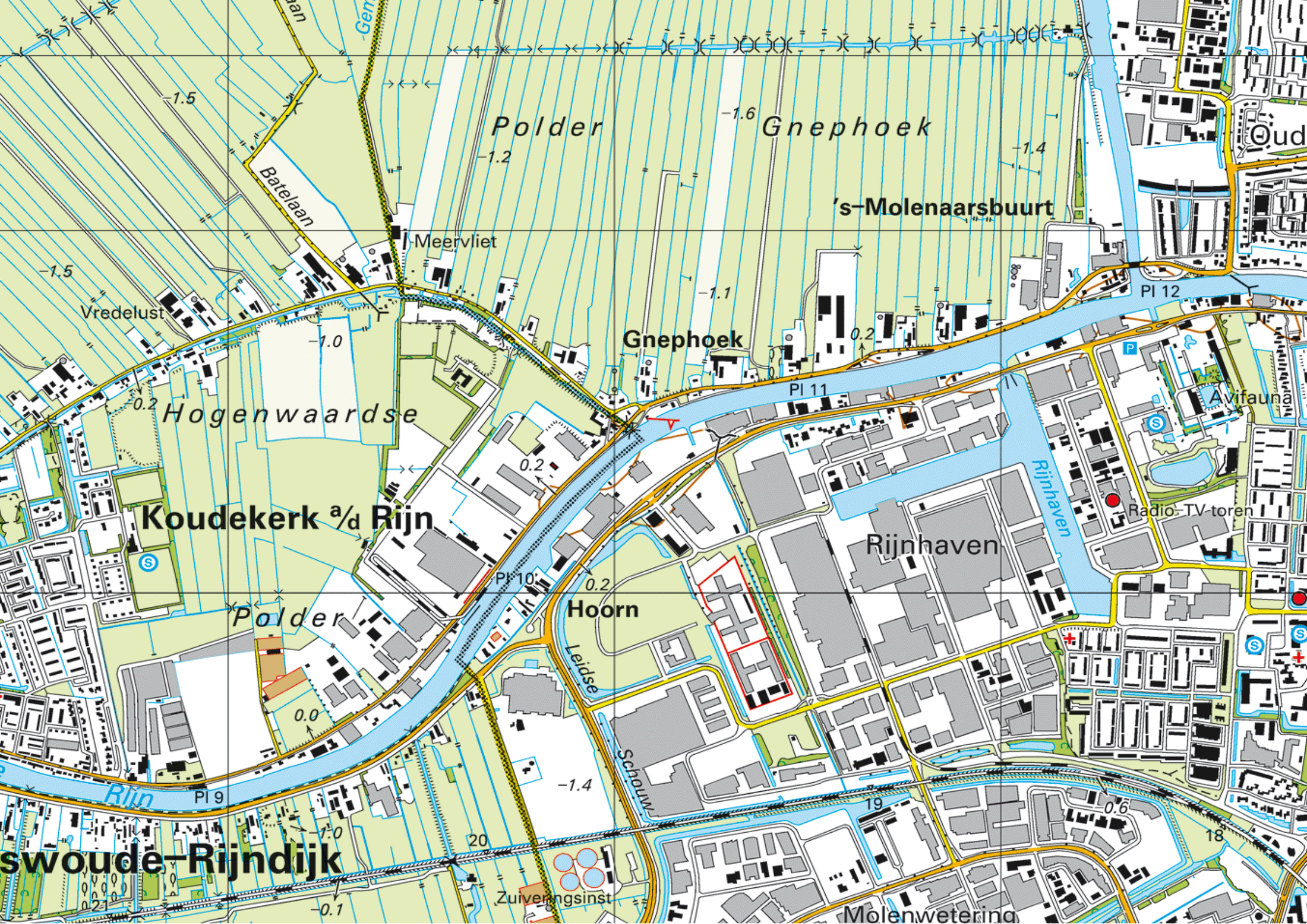
- De nieuwe brug: maakt het Hollandse Rijnlandschap goed leesbaar en beleefbaar zowel vanaf de brug, de toeleidende wegen als vanaf de oevers;
- zorgt voor samenhang in het omliggende bedrijfs- en landbouwgebied tussen Rijnwoude en Alphen aan den Rijn dat op vele fronten in ontwikkeling is;
- is een fraai en integraal product van hedendaagse techniek en vormgeving;
- is uitstekend ingepast in het omliggende landschap zowel ter plekke van de brug als bij de aanbruggen en toeleidende wegen.

de vier kwaliteitscriteria

De nieuwe Maximabrug:

- *maakt het Hollandse Rijnlandschap goed leesbaar en beleefbaar zowel vanaf de brug, de toeleidende wegen als vanaf de oevers;*
- *zorgt voor samenhang in het omliggende bedrijfs- en landbouwgebied tussen Rijnwoude en Alphen aan den Rijn dat op vele fronten in ontwikkeling is;*
- *is een fraai product van hedendaagse techniek en vormgeving;*
- *is uitstekend ingepast in het omliggende landschap zowel ter plekke van de brug als bij de aanbruggen en toeleidende wegen*

Inleiding

De bouw van de Maximabrug brengt ingrijpende maatregelen in het wegennet met zich mee. Toeleidende routes worden verlegd en worden toegevoegd. De nieuwe wegen, kruisingen, taluds en aanbruggen hebben invloed op de omliggende gebieden aan beide zijden van de rivier.

De brug en de toeleidende wegen komen terecht in een eeuwenoud landschap waar de Oude Rijn, van oudsher een werkrivier met een belangrijke transportfunctie, doorheen stroomt. Dit landschap wordt gekenmerkt door de veenweidepolders met hun smalle rechte kavels. Met name aan de zuidzijde van de Rijn maar ook in de Hoogewaard is dit landschap in de loop der tijd voor een groot deel verder geïndustrialiseerd en bebouwd.

Ook nu is de omgeving sterk in beweging. Het gebied ten zuiden van de Rijn heeft, met de ontwikkellocaties Hoorn West en Rijnhaven, de potentie om uit te groeien tot een hoogwaardig en gevarieerd gebied met een mix aan werk- en woonfuncties en een goede verblijfskwaliteit. Het is ook een van de weinige gebieden binnen Alphen aan den Rijn waar uitgeefbaar terrein voorhanden is op een strategische plek.

Bestaande omgeving

Het gebied tussen Koudekerk aan den Rijn en Alphen aan den Rijn heeft een rijke historie, met een sterke gerichtheid op de rivier. De locatie van de brug tussen Alphen aan den Rijn en Rijnwoude is midden in het veenweidelandschap ter plaatse van de Oude Rijn. Een groot deel van dit gebied wordt inmiddels bepaald door infrastructuur en bedrijvigheid.

Ten noordwesten van de Rijn, op het grondgebied van de gemeente Rijnwoude, ligt de Hoogewaard. Dit is vanouds een zeer landelijk gebied dat een bijzondere eenheid vormt tussen de Rijn en een oude rivierarm. Langs de bochtige Landlustweg staan prachtige historische boerderijen.

Ten noordoosten van de Rijn ligt op Alphen's grondgebied de Gnephoek, een veenweide-polder met wijde vergezichten en langs de Rijn een lint van oudere, kleinschalige bebouwing tot aan de 's Molenaarsbrug.

Ten zuiden van de Rijn ligt het gebied rond de Rijnhaven met veel bedrijvigheid en infrastructuur. Hier is het polderlandschap voor het grootste deel bebouwd. De typerende kavelstructuur is nauwelijks meer herkenbaar. Het gebied Hoorn-west is een van de grootste in ontwikkeling zijnde gebieden binnen het stedelijk gebied van Alphen aan den Rijn. Binnen dit gebied liggen nog enkele restanten van oude landschappelijke structuren met onder meer een archeologische vindplaats, de kasteelbiotoop Swanendrift.

Tussen de Rijn en de rijksweg N11 ligt veel infrastructuur die een westelijke entree vormt voor Alphen aan den Rijn. De herkenbaarheid van deze entree door bijvoorbeeld markante gebouwen of bomenlanen is minimaal.

Ook is de oriëntatie matig door gebrek aan doorzichten en het verloop van wegen en aansluitingen die niet deel uitmaken van een logische structuur.

Toekomstige omgeving

Het gebied tussen Rijnwoude en Alphen aan den Rijn is sterk in beweging:

- Voor de Hoogewaard heeft de gemeente Rijnwoude heel concrete plannen voor zowel woningbouw (Rijnpark), herstructurering van industriegebied (Hoogewaard) en natuurontwikkeling (Oog van Koudekerk);
- de verkeersstructuurvisie 2020 voor Alphen aan den Rijn, met o.a. een stadsring kan grote invloed hebben op de toekomstige infrastructuur in dit gebied;
- de laatste onontgonnen gebiedsdelen zoals in Hoorn West zullen naar verwachting binnen afzienbare tijd worden uitgegeven als bedrijfsterrein;
- het gebied wordt beter aangesloten op de N11 door een ongelijkvloerse kruising met het spoor;
- de nieuwe brug met toeleidende wegen heeft grote gevolgen voor de verkeersafwikkeling en ruimtelijke opzet.

Gevolgen van de nieuwe infrastructuur:

Toeleidend wegvak zuidzijde

Vanaf het knooppunt met de Hoorn komt er een nieuw tracé door het te ontwikkelen gebied Hoorn West. Dit wegvak kan een groene inpassing krijgen in een nog te realiseren stedelijke omgeving. Gestreefd moet worden om nieuwe bebouwing een bijzonder karakter te geven zodat deze nieuwe stedelijke plek in Alphen herkenbaar en zichtbaar wordt.

Ook is hier ruimte voor groen rond de archeologische vindplaats langs de Hoorn. Groen, water en stadsbebouwing zijn hier samen met de nieuwe weg de ingrediënten voor, waarbij samenhang en kwaliteit voorop staan.

Zuidelijke aanbrug

De aanbrug aan de zuidzijde van de Rijn loopt met een lichte bocht vanaf Hoorn West naar de brug. Deze knik in het tracé is een belangrijk punt dat vraagt om een expliciete markering. De aanbrug gaat over een oplopend en vrij breed grondlichaam richting de brug, waarbij de Hoorn wordt gepasseerd op een hoogte van 4,6 meter. Ook dit kruispunt is een belangrijk oriëntatiepunt dat verder benadrukt kan worden door extra bebouwing en andere ruimtelijke accenten.

De kwaliteit van de openbare ruimte rond en onder de aanbrug is een punt van aandacht.

Brug

De brug vormt de eigenlijke oeververbinding. Voor de brug is de keuze voor een bepaald ambitieniveau van groot belang. Het ambitieniveau heeft betrekking op het gehele tracé ontwerp.

Brug-opening

Afhankelijk van het type brug heeft het beweegbare gedeelte een verschillend karakter. Het mechanisme van het beweegbare gedeelte is een technisch onderdeel dat aanknopingspunten biedt voor vormgeving.

Noordelijke aanbrug

De noordelijke aanbrug is relatief kort en prikt met een gebogen talud het veeweidelandschap in. Hier moet het accent liggen op een zo min mogelijk opvallende inpassing in het open polderlandschap met zijn lineaire slotenpatroon. (Zie ook hoofdstuk 4.)

Toeleidend wegvak noordzijde

De toeleidende wegen aan de noordzijde verbinden de brug in eerste instantie met de oeverweg langs de Rijn. Een goede inpassing in het bestaande landschap en temidden van beeldbepalende historische bebouwing is hier van belang.

• Ambitieniveau (sober en doelmatig plus)

- Prins Bernhardbrug,
Zaanstad
- Julianabrug,
Zaanstad
- IJsselbrug,
Kampen

Keuze ambitieniveau vormgeving en inpassing van de Maximabrug en omgeving

De nieuwe Maximabrug is in de eerste plaats een goed functionerende en onderhoudsarme Rijnbrug tussen Rijnwoude en Alphen aan den Rijn voor snel- en langzaam verkeer die berekend is op de toekomst.

Voor de Maximabrug en omgeving is besloten om te kiezen voor een ambitieniveau, voor het gehele tracé, dat recht doet aan zowel de landschappelijke als stedenbouwkundige context. De inpassing in de omgeving vraagt om meer dan de meest voordelige technische oplossing. Een herkenbare vormgeving en goede inpassing van de brug met zijn aanbruggen en toeleidende wegen is belangrijk, zowel in het polderlandschap ten noorden van de Rijn als in het verstedelijkte gebied ten zuiden van de Rijn.

Het ambitieniveau is vertaald in vier ambities. Deze ambities benoemen de vier belangrijkste zaken waar de nieuwe brug en omgeving aan moeten voldoen. De eerste ambitie betreft een herkenbaar nieuw element in een oud landschap, de tweede ambitie wil de samenhang in een complexe omgeving versterken, de derde ambitie gaat over een fraai technisch kunstwerk, en de vierde en laatste ambitie benadrukt een zorgvuldige inpassing van zowel de brug als de toeleidende wegen.

De vier ambities voor de nieuwe Maximabrug en omgeving zijn:

- 1. De nieuwe Maximabrug maakt het Hollandse Rijnlandschap tussen Koudekerk aan den Rijn en Alphen aan den Rijn goed leesbaar en beleefbaar zowel vanaf de brug, de toeleidende wegen als vanaf de oevers.*
- 2. De nieuwe Maximabrug met bijbehorende infrastructuur zorgt voor samenhang in het omliggende bedrijfs-, woon- en landbouwgebied tussen Koudekerk aan den Rijn en Alphen aan den Rijn dat op vele fronten in ontwikkeling is.*
- 3. De nieuwe Maximabrug met bijbehorende taluds en toegangswegen is een fraai en integraal product van hedendaagse techniek en vormgeving.*
- 4. De nieuwe Maximabrug is uitstekend ingepast in het omliggende landschap evenals de bijbehorende aanbruggen en toeleidende wegen.*

1. *De nieuwe Maximabrug maakt het Hollandse Rijnlandschap tussen Koudekerk en Alphen aan den Rijn goed leesbaar en beleefbaar zowel vanaf de brug, de toeleidende wegen als vanaf de oevers.*

De nieuwe Maximabrug past kwalitatief in het landschap van de Rijn met dijken, lintbebouwing, polders en industriële bedrijvigheid. De smalle rivier met haar flauw meanderend verloop is een eeuwenoude vaarweg en een nieuwe brug over dit laatste deel van de Rijn tot aan de kust is tegelijk een kans en een uitdaging.

Vanaf de brug zal het omringende landschap vanuit een nieuw punt beleefbaar zijn. De brug biedt uitzichten zowel over de polders, de rivier als de bedrijvigheid langs de rivier. Dit vraagt om transparantie van constructie en leuningen op de brug maar ook onder de brug. Van belang is een goed evenwicht tussen de dikte van het brugdek en de steunpunten, waarbij eenheid in het ontwerp essentieel is.

Ook voor de aanbruggen geldt dat zij aan hoge eisen moeten voldoen zodat de beleefbaarheid en de leesbaarheid van het landschap behouden blijven of worden versterkt. De vorm van de nieuwe brug laten wij open.

Het moet een nieuw element aan de reeks bestaande bruggen toevoegen.

Subcriterium 1.1 Vormgeving en rivierlandschap

Hoofdvorm en rivierlandschap

De hoofdvorm van de nieuwe brug past goed bij het Zuidhollandse Rijn-landschap en voegt hier een nieuw element aan toe.

Familie van bruggen

De nieuwe brug moet een nieuw element toevoegen aan de reeks bestaande bruggen over de Rijn bij Koudekerk aan den Rijn en Alphen aan den Rijn.

Subcriterium 1.2 Doorzicht en transparantie

De verschijningsvorm van de brug biedt optimale doorzichten naar de rivier en het omringende landschap voor zowel voetganger, fietser als automobilist.

Vormgeving steunpunten en wegdek

De vorm en afmetingen van de steunpunten zijn optimaal afgestemd op het verkrijgen van doorzicht. Ook het brugdek is zo dun mogelijk. De positionering van de steunpunten zowel onder de brug als onder de aanbruggen houdt rekening met zichtrelaties.

Zicht vanaf de oever

Het zicht vanaf de oever op de brug en de omgeving wordt versterkt door de inrichting van de oeverzones.

- boven: beleefbaarheid van brug en landschap
- onder: toekomstige locatie Maximabrug

2. *De nieuwe Maximabrug met bijbehorende infrastructuur zorgt voor samenhang in het omliggende bedrijfs-, woon- en landbouwgebied tussen Koudekerk en Alphen aan den Rijn dat op vele fronten in ontwikkeling is.*

Toekomstige omgeving

Het tracé van de toekomstige Maximabrug staat niet op zichzelf en moet op een logische en inspirerende manier aansluiten op andere ontwikkelingen in het gebied tussen Koudekerk aan den Rijn en Alphen aan den Rijn.

Het verbeteren en aanpassen van de wegenstructuur, het transformeren van het Rijnhavengebied, de ontwikkeling van woonwijk Rijnpark en de herstructurering van het industriegebied Hoogwaard zullen van dit deel van de Oude Rijn zone een gevarieerder gebied maken waar mensen zullen wonen, werken en verblijven. De nieuwe brug en het bijbehorende tracé gaan een belangrijke bijdrage leveren om samenhang te brengen in deze verschillende ontwikkelingen.

De transformatie van dit gebied is een kans om de huidige gemeenten Rijnwoude en Alphen aan den Rijn op een goede manier dichters naar elkaar toe te laten groeien.

Voor de brug heeft dit als gevolg dat deze op een prettige manier zichtbaar moet zijn vanuit zowel de Koudekerkse als de Alphense kant, vanuit zowel de Gnephhoek, de Hoogwaard als Hoorn West.

Subcriterium 2.1. Zichtbaarheid

De hoofdoverspanning van de nieuwe Maximabrug dient op een prettige manier zichtbaar te zijn vanuit zowel de Koudekerkse als de Alphense kant, vanuit zowel de Gnephhoek, de Hoogwaard als Hoorn west.

Subcriterium 2.2 Verbindend element

Verkeerskundig: De Maximabrug verbindt de verkeerskundige inrichting inclusief wegmeubilair op de meest logische en kwalitatief hoogwaardige wijze.

Taluds: De inrichting en vormgeving van het talud van de aardebaan is op beide oevers afgestemd op de inrichting van het aanliggende gebied.

Subcriterium 2.3 Noordoever bijzondere relaties toekomstige context

Bij de uitvoering van toeleidende wegen wordt geanticipeerd op mogelijke toekomstige ontwikkelingen op de Noordoever zoals de rondweg. Er wordt gekozen voor het verleggen van de oeverweg aan de noordzijde van de Oude Rijn. Zo wordt een logischer totaalbeeld bereikt met een kortere brug, een talud dat minder ver het polderlandschap instrekt en wordt de continuïteit van de rivierdijk als herkenbare structuurdrager versterkt.

Subcriterium 2.4 Zuidoever bijzondere relaties toekomstige context

De nieuwe Maximabrug en bijbehorend tracé dienen logisch en inspirerend aan te sluiten op de toekomstige wegenstructuur in het gebied tussen Alphen west en Koudekerk aan den Rijn. De nieuwe Maximabrug en bijbehorend tracé dienen aan te sluiten bij, en een impuls te geven aan, de transformatie van het Rijnhavengebied.

3. *De nieuwe Maximabrug met bijbehorende taluds en toegangswegen is een fraai en integraal product van hedendaagse techniek en vormgeving.*

De nieuwe Maximabrug vergroot primair de bereikbaarheid tussen Koudekerk aan den Rijn en Alphen aan den Rijn, maar ook de vormgeving is belangrijk voor de totstandkoming van de brug. Dit principe vraagt om een proces waarbij functie en vormgeving hand in hand gaan, en uiteindelijk samen tot een prachtige oplossing komen.

De vorm vloeit voort uit de technische en functionele mogelijkheden. Voor wat betreft de wijze van ontwerpen en construeren, de keuze van het materiaal en het detailleren vragen de gemeenteraden van Rijnwoude en Alphen aan den Rijn om eigentijdse oplossingen die blijf geven van inventiviteit en vakmanschap binnen de technische mogelijkheden van onze tijd. De nieuwe Maximabrug zal door zijn ligging automatisch een baken en herkenningspunt zijn in het gebied tussen Koudekerk aan den Rijn en Alphen aan den Rijn. Het is van belang dat de brug (inclusief aanbruggen) een kenmerkende vormtaal heeft die voor de inwoners en bezoekers van Rijnwoude en Alphen aan den Rijn herkenbaar is. Deze herkenbare vormgeving past goed binnen de plannen en ontwikkelingen in de omgeving.

Subcriterium 3.1: Samenhang tracé

Het brugontwerp versterkt de ruimtelijke samenhang van zijn eigen tracé met de toekomstige omgeving.

Subcriterium 3.2: Vorm en functie

Functioneel

Het materiaalgebruik, de textuur, de kleur en de detaillering ondersteunen de hoofdvorm van de Maximabrug zowel op, onder, van en naar de brug.

Herkenbaarheid

De Maximabrug heeft een herkenbare vormtaal die past in zijn omgeving en bij de gekozen technische oplossing.

Integraal en eigentijds

De vormgeving, materialisering is zo integraal en eigentijds mogelijk en geeft blijk van de laatste stand van de techniek. Het ontwerp heeft een eigen interne samenhang en vorm die voortvloeit uit constructieve noodzaak en is duurzaam en toekomstgericht.

Alle niet dragende onderdelen zijn zo integraal mogelijk opgenomen in de totale verschijningsvorm.

Overgangen

De aansluitingen van aanbruggen op de hoofdoverspanning, landhoofden en aardenbanen, dragen bij aan het totaalbeeld. De overgangen tussen de onderdelen van de brug onderling en tussen brug en maaiveld verlopen vloeiend.

Accenten en verlichting

Daal- en stijgpunten alsmede de oeverzone en brughoofden vragen door middel van vormgeving en materialisering om extra aandacht en maken deel uit van het totale concept.

De verlichting op en langs de oeververbinding dient ter ondersteuning van de verschijningsvorm.

• brug als integraal
product van hedendaagse
techniek en vormgeving

4. *De nieuwe Maximabrug is uitstekend ingepast in het omliggende landschap evenals de bijbehorende aanbruggen en toeleidende wegen.*

Kaders voor inpassing in het omliggende landschap

Voor de landschappelijke inpassing van de brug en aansluitende wegen zijn twee documenten van belang.

Allereerst is dat de gemeentelijke 'Structuurvisie Buitengebied', waarin een visie is ontwikkeld voor het buitengebied van Alphen aan den Rijn.

Daarnaast speelt de provinciale Structuurvisie 'Visie op Zuid-Holland, ontwikkelen met schaarse ruimte' een rol. Van belang daarbij is de kwaliteitskaart die is opgenomen in de structuurvisie en de nadere uitwerking daarvan in het 'Gebiedsprofiel Hollandse Plassen'.

Structuurvisie Buitengebied Alphen aan den Rijn

In de structuurvisie Buitengebied Alphen aan den Rijn (2008) worden Polder Gnephoek -de polder waar de Maximabrug in landt- tezamen met polder Vrouwgeest behandeld.

De ruimtelijke gewenste kwaliteiten van dit gebied worden voornaamelijk gevormd door cultuurhistorie en landschap.

De volgende kenmerken zijn richtinggevend voor de toekomst:

- Lange zichtlijnen en duidelijke relatie met omliggende polders zoals de polder ten noorden van Koudekerk;
- Overgang van oeverwal naar veenpolder en overgang van veenpolder naar droogmakerij met hoogteverschil tussen polders Gnephoek en Vrouwgeest;
- Verkaveling richt zich op de Oude Rijn, met lange smalle kavels opstrekkend vanaf de Oude Rijn met smalle sloten;
- Aaneengesloten bebouwingslint langs Gnephoek en Landlustweg. Cultuurhistorische bebouwing en erven langs de Oude Rijn.

Kwaliteitskaart 2020
Provinciale Structuurvisie
Provinciale Staten 29 februari 2012

provincie **ZUID-HOLLAND**

Verklaring

K
W
U
C
H		Natuurlijke duinen
		Bollenlandschap in de binnendunrand
		Historische landgoederen in de binnendunrand
C
O
O
P
P
L
E
K		Herkenbaar waterrijk veen(veide)
		Droogmaker) als herkenbare eenheid
O
O
P
M
A
K
E		Onderscheidend rivierengebied
		Herkenbare open zeekegelder
N
E
E
T
W
E
R
K		Weg door stad en land
		Doorsnijdend spoor, verdichte stationsomgeving
B
E
K
E
N		Water als structuurdrager
		Gevaneerd en verbindend vrieslandschap
O
V
E
R
S
T
E
L		Identiteitsdragers van Zuid-Holland
		Rust en stilte
O
O
P
M
A
K
E		Kwaliteit in stads- en dorpsgebied
		Kwaliteit van de stads- en dorpsrand
		Linten bijeen linten
		Werkgebieden met karakter

Kwaliteitskaart en 'Gebiedsprofiel Hollandse Plassen'

De kwaliteitskaart uit de provinciale Structuurvisie toont de verschillende waardevolle landschappen zoals de Provincie heeft beschreven en die verder zijn uitgewerkt in het 'Gebiedsprofiel Hollandse Plassen'.

In het poldergebied ten noordwesten van Alphen aan den Rijn en ten noordoosten van Koudekerk vormen drie landschapsaspecten een belangrijke rol, te weten:

• Kwaliteitskaart 2020
Provinciale structuurvisie
Provincie Zuid-Holland

Herkenbaar waterrijk veen(weide)

Veenweide met strokenverkaveling

Ten noorden van de Oude Rijn overheerst de opstreckende, waaivormige strokenverkaveling vanaf de Oud Rijn die als ontginningsbasis diende. De kavels strekken ver het landschap in, doordat ontgonnen is met recht van 'vrije opstrek' zonder achtergrens. Kenmerk van deze gebieden is het contrast tussen de lager gelegen polders en de hoger gelegen boezem met kades.

Onderscheidend rivierengebied

Kom en oeverwalgebied Oude Rijn

De Oude Rijn was in de Romeinse tijd de belangrijkste rivier van Nederland als frontlijn en als transportas tussen Duitsland en de Noordzee: de Limes. Langs de Oude Rijn liggen de hogere oeverwallen, waar vanaf de eerste vorm van verstedelijking in West-Nederland ontstond. De Oude Rijn kent een opvallende asymmetrie: de noordzijde grenst aan het (luwe) agrarisch open landschap van het Hollands Plassengebied, de zuidzijde is sterk verstedelijkt met belangrijke infrastructuur zoals de spoorlijn en de N11.

Linten blijven linten

Rivierdijklint langs de Oude Rijn

Het rivierdijklint op de oeverwal van de Oude Rijn heeft voornamelijk op de zuidzijde een dynamisch karakter met veel watergebonden bedrijvigheid. Ook aan de noordzijde is er ruimte voor ontwikkelingen als er zorgvuldig omgegaan wordt met de grote verscheidenheid aan cultuurhistorisch erfgoed.

openheid en zichten veenweidegebied

weg in lijn met verkaveling

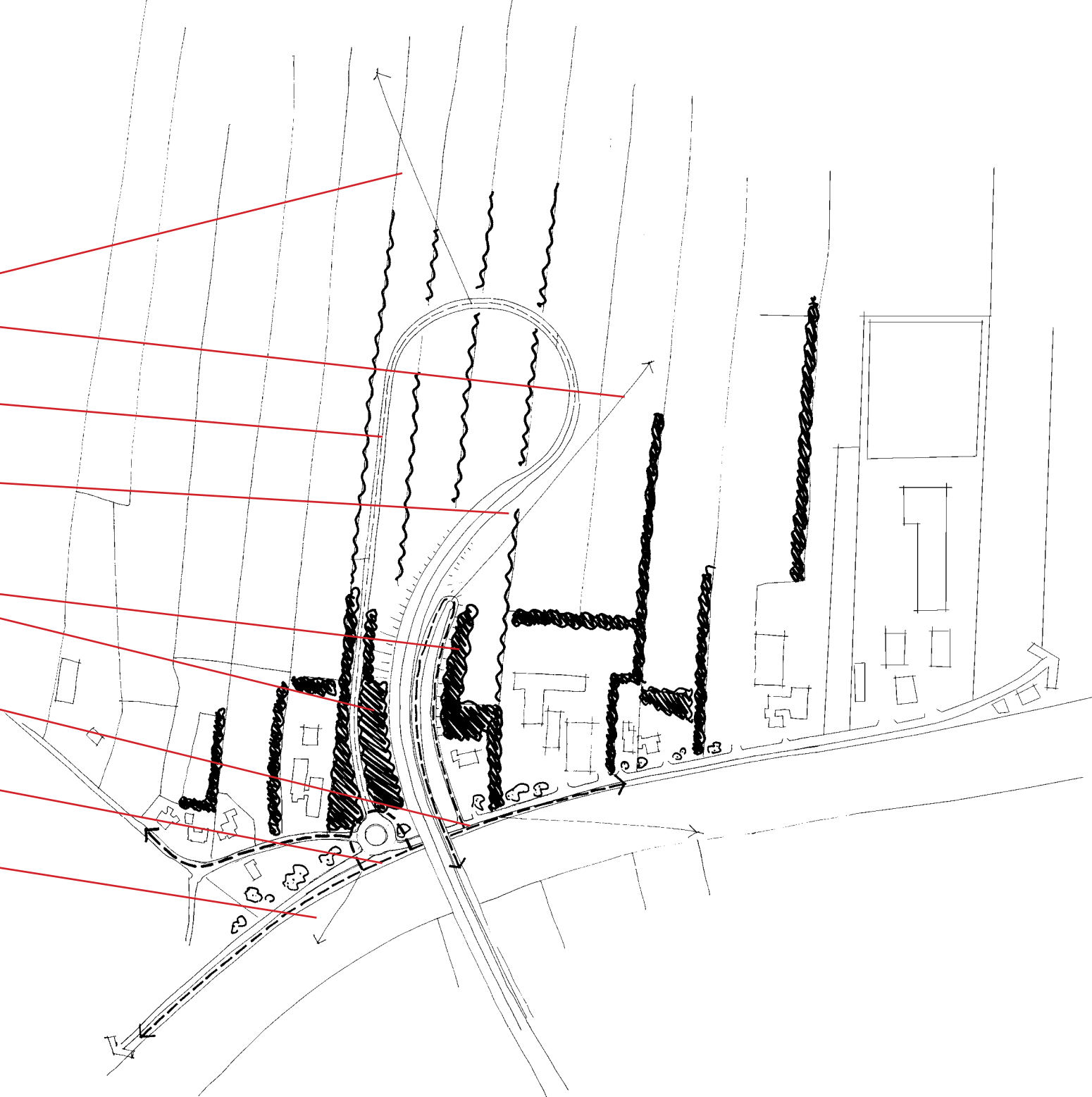
strokenverkaveling veenweidegebied
zichtbaar maken

versterken van contrast tussen:
- besloten oeverwalzone en
- open veenweidelandschap

continuïteit van de oeverweg versterken

openbaarheid van de oevers
en recreatieve routing langs het water

zichten over de Oude Rijn

Inpassing in bestaande omgeving

De nieuwe Maximabrug, de bijbehorende aanbruggen, taluds en de infrastructuur worden behoedzaam ingepast in de omgeving. Aan de noordzijde komen de aanbrug, het talud, en de infrastructuur in zowel de meer gesloten oeverwalzone als in het vlakke veenweidelandschap te liggen. Dit weggedeelte dient zeer zorgvuldig te worden ontworpen.

Aan de zuidzijde is de historische structuur minder herkenbaar maar biedt nog steeds aanknopingspunten voor een logische indeling en inrichting van het gebied die de basis kunnen vormen voor een nieuwe sfeer en een nieuwe eigenheid van het gebied, waar behalve voor bereikbaarheid en economische mogelijkheden ook voor landschap en stedelijke openbare ruimte kansen liggen.

Subcriterium 4.1

Noordoever bijzondere relaties huidige context

Voor de inpassing van de infrastructuur aan de Noordoever gelden de volgende concrete criteria welke als ambitie's in de Structuurvisie Buitengebied van de gemeente en uitwerking van de provinciale Structuurvisie 'Visie op Zuid Holland', 'gebiedspaspoort hollandse Plassen' worden benoemd.

- Handhaven en versterken van het specifieke karakter van de strokenverkaveling en de beleefbaarheid hiervan. De lus die zich uitstrekt tot in het veenweidegebied wordt zorgvuldig ingepast waarbij het slagenlandschap wordt gerespecteerd en zichtbaar wordt gemaakt in het ontwerp;
- Bewaken van de openheid van het gebied en de lange zichten over de kavels in het bijzonder;
- Behouden of versterken van het contrast tussen hoger gelegen oeverwalzone en het lager gelegen veenweidegebied;

- Versterken van de visuele relatie tussen rivier en achterliggend slagenlandschap;
- Versterken van het doorgaand profiel van de dijk en de continuïteit van de Gnephoeekweg;
- Behoud of herstel van de openbaarheid van de oevers van de Oude Rijn en het behoud of herstel van het jaagpad voor langzaam verkeer;
- Waar mogelijk koppelen van recreatieve routes aan water, dijk en/of achterland.

Subcriterium 4.2

Zuidoever bijzondere relaties huidige context

De continuïteit van de Hoorn, de zuidelijke oeverweg, dient zowel in visueel als ook in functioneel opzicht zoveel mogelijk gehandhaafd te blijven.

De overblijfselen van het oorspronkelijke veenweidegebied met boerderijen en landgoederen dient gerespecteerd te worden en kunnen aanleiding zijn voor de positionering van wegen, en de indeling en inrichting van terreinen.

De zuidelijke aanbrug heeft een aanzienlijke lengte. Het ontwerp dient uitspraak te doen over de invulling van het maaiveld onder de aanbrug en de visuele alsmede functionele relatie hiervan tot de omgeving in het algemeen en de Oude Rijn specifiek.

Gemeente
Alphen aan den Rijn

